

Nota van toelichting

Kerkrade, 14 september 2026

Nummer: 26TI038

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 26Rb056

Commissie: 14 september 2026

- Algemene Zaken en Middelen

Aangeboden door: Griffie

Onderwerp

Vaststelling agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van de gemeente Kerkrade

Beslispunten

De gemeenteraad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Het agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van de gemeente Kerkrade vast te stellen.
2. Het agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van de gemeente Kerkrade in werking te laten treden op de dag na bekendmaking.

Samenvatting

Met het voorliggende agressieprotocol legt de gemeente Kerkrade vast hoe wordt omgegaan met agressie en intimidatie die gericht is tegen politieke ambtsdragers. Het protocol biedt een helder handelingskader voor het voorkomen, melden, registreren en afhandelen van incidenten.

Met de vaststelling van het protocol wordt duidelijk gemaakt dat agressie, intimidatie, bedreiging en geweld tegen politieke ambtsdragers niet worden geaccepteerd en dat de gemeente passende maatregelen treft om betrokkenen te ondersteunen.

Aanleiding

Landelijk is sprake van een toename van agressie, intimidatie, bedreigingen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag richting bestuurders en volksvertegenwoordigers. Ook de impact van online intimidatie en sociale media neemt toe.

Bijna de helft van alle raadsleden, wethouders en burgemeesters in Nederland heeft last van bedreigingen en intimidatie. Daarom is 25 augustus 2026 de landelijke campagne 'Samen tegen haat & bedreiging' van Stichting Voor Ons Nederland gestart. Deze campagne wordt gesteund door de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Op dit moment is er binnen de gemeente Kerkrade (nog) geen sprake van een structureel probleem met agressie of intimidatie richting politieke ambtsdragers. Juist daarom is dit een geschikt moment om het beleid vast te stellen.

Historie

Op 7 juli 2026 heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden waar Netwerk Weerbaar Bestuur onder andere inging op de achtergronden van agressief gedrag. Hier werd de impact van agressie behandeld in een interactief programma. De aanwezigen spraken zich uit dat het belangrijk is om als gemeentebestuur één lijn te trekken tegen agressie en geweld tegen politieke ambtsdragers: emotie mag, agressie niet.

Voorstel

Voorgesteld wordt het bijgevoegde Agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van de gemeente Kerkrade vast te stellen. Het protocol beschrijft:

- de uitgangspunten voor een veilige uitoefening van het politieke ambt;
- maatregelen om de kans op agressie en grensoverschrijdend gedrag zoveel mogelijk te beperken;
- de wijze waarop agressie, intimidatie en bedreigingen worden gemeld en geregistreerd;
- de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken functionarissen;
- de beschikbare ondersteuning, opvang en nazorg;
- de samenwerking met politie, het Openbaar Ministerie en andere relevante partners indien de ernst van een incident daarom vraagt.

1.1 Aansluiten bij de landelijke norm

Vanuit het programma Weerbaar Bestuur van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn landelijke richtlijnen en handreikingen ontwikkeld om gemeenten te ondersteunen bij de aanpak van agressie en intimidatie. Dit heeft Netwerk Weerbaar Bestuur uitgewerkt in een landelijke norm en een voorbeeld agressieprotocol¹. Dit voorbeeld is als basis gebruikt bij het opstellen van voorliggende agressieprotocol politieke ambtsdragers gemeente Kerkrade.

1.2 Bieden van een duidelijk handelingskader voor de omgang met agressie en intimidatie

Door vooraf duidelijke afspraken en procedures vast te leggen, is de gemeente voorbereid wanneer zich onverhoopt een incident voordoet. Hiermee wordt voorkomen dat onder tijdsdruk beleid moet worden ontwikkeld op het moment dat een dergelijke situatie zich daadwerkelijk voordoet.

1.3 Een veilige bestuursomgeving

Het agressieprotocol draagt bij aan de bescherming van politieke ambtsdragers en aan het waarborgen van een goed functionerende lokale democratie. Politieke ambtsdragers moeten hun ambt immers veilig, onafhankelijk en zonder ongeoorloofde beïnvloeding kunnen uitoefenen.

Kanttekening

¹ [Agressieprotocol | Netwerk Weerbaar Bestuur](#)

1.1 Het protocol kan agressie en intimidatie niet geheel voorkomen

Het biedt wel een helder handelingskader waardoor incidenten zorgvuldig, eenduidig en adequaat kunnen worden afgehandeld. De effectiviteit van het protocol blijft mede afhankelijk van de bereidheid om incidenten tijdig te melden en van een goede samenwerking tussen de betrokken partijen.

1.2 Het protocol vraagt om blijvende aandacht

Centraal staat: intimidatie en bedreiging zijn niet normaal en horen niet bij het politieke ambt, melden helpt en de politieke ambtsdrager staat er niet alleen voor. Dit vergt bewustwording, preventie en kennis van de afgesproken werkwijze onder alle politieke ambtsdragers.

Financiën

Aan de vaststelling van het Agressieprotocol voor politieke ambtsdragers zijn geen directe financiële consequenties verbonden.

De uitvoering van het protocol vindt plaats binnen de bestaande ambtelijke en bestuurlijke organisatie en kan worden opgevangen binnen de daarvoor beschikbare reguliere budgetten.

Maatschappelijke betrokkenheid

Het voorliggende agressieprotocol betreft een interne regeling voor de bescherming van politieke ambtsdragers en de wijze waarop omgegaan wordt met agressie, intimidatie en bedreiging tijdens de uitoefening van het politieke ambt. Het protocol heeft geen directe gevolgen voor inwoners of voor de gemeentelijke dienstverlening.

Om die reden is het protocol niet voorgelegd aan adviesraden en heeft er geen afzonderlijk participatietraject met inwoners plaatsgevonden.

Vervolg

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het agressieprotocol gepubliceerd op overheid.nl. Het protocol treedt met de vaststelling direct in werking. De uitvoering en monitoring van het protocol worden belegd bij de Integriteitscommissie.

Evaluatie

De integriteitscommissie ziet aan de start van iedere bestuursperiode toe op de actualiteit van het protocol en adviseert, indien nodig, over wijzigingen of aanvullingen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de ervaringen van politieke ambtsdragers, de aard en omvang van gemelde incidenten en eventuele wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving of richtlijnen.

Indien de evaluatie aanleiding geeft tot inhoudelijke aanpassingen van het protocol, worden deze ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Bijlagen

1. Agressieprotocol voor politieke ambtsdragers van de gemeente Kerkrade